

Konkurs Przedmiotowy z Geografii

dla uczniów szkół podstawowych województwa kujawsko – pomorskiego

Etap rejonowy – 5 grudnia 2022 r.

Kod ucznia: _____

Instrukcja dla ucznia

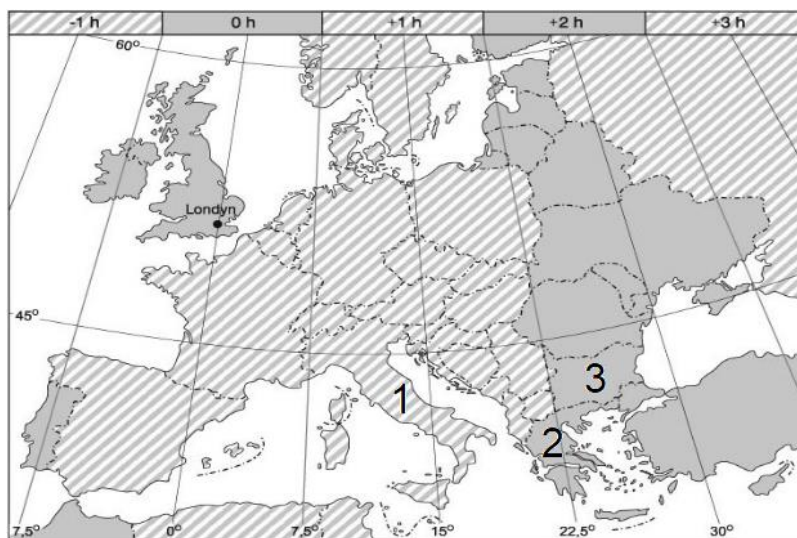
Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój zestaw jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy zawiera **12 stron i składa się z 25 zadań**. Jeżeli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku zgłoś ten fakt szkolnej komisji konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia zadań.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli się pomylisz, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. W trakcie konkursu obowiązuje zakaz korzystania z urządzeń telekomunikacyjnych.
8. Całkowity czas na wykonanie testu wynosi **60 minut**. **Po zapoznaniu się z instrukcją zostanie podany faktyczny czas rozpoczęcia i zakończenia pracy z arkuszem.**
9. Przy każdym zadaniu podano liczbę punktów, którą można uzyskać.

Zadanie 1. (0 – 10 p.)

Na mapie stref czasowych cyframi 1 - 3 oznaczono wybrane państwa.

Na podstawie: Puls Ziemi,
Diagnoza, Nowa Era, 2018

A – Do każdego państwa przyporządkuj nazwę półwyspu, na którym to państwo jest położone.

Nazwa państwa	Nazwa półwyspu
Bułgaria	Apeniński / Bałkański / Bretoński / Iberyjski / Jutlandzki
Dania	Apeniński / Bałkański / Bretoński / Iberyjski / Jutlandzki
Hiszpania	Apeniński / Bałkański / Bretoński / Iberyjski / Jutlandzki
Włochy	Apeniński / Bałkański / Bretoński / Iberyjski / Jutlandzki

B – Oceń poniższe informacje. Wybierz prawda lub fałsz.

Z Irlandii jest bliżej do bieguna północnego niż ze Szwecji.	Prawda	Fałsz
Grecja i Portugalia położone są w tej samej strefie czasowej.	Prawda	Fałsz
W Mińsku każdego dnia wcześniej wschodzi Słońce niż w Brukseli.	Prawda	Fałsz
Kraje oznaczone cyframi 1 – 3 leżą w zlewisku Oceanu Indyjskiego.	Prawda	Fałsz

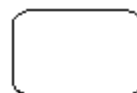
C – Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzupełnienie 1 albo 2.

Turyści z Kiszyniowa przyjechali do Bukaresztu, czyli mieszkańcy stolicy

A	Macedonii,	zwiedzali stolicę	1	Węgier.
B	Mołdawii,		2	Rumunii.

Zadanie 2. (0 – 3 p.)

Do podanych miast dobierz grafikę zestawu obiektów oznaczonych literami A – D.

Źródło:
Internet,
Grafika.

Londyn	A / B / C / D
Paryż	A / B / C / D
Rzym	A / B / C / D

Zadanie 3. (0 – 3 p.)

Skreśl odpowiednią część pogrubionego tekstu tak, aby poniższe zdania opisywały cechy Morza Bałtyckiego.

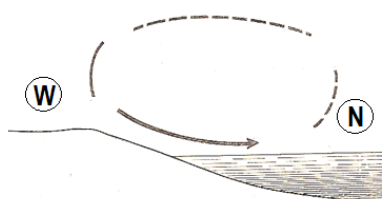
Bałtyk jest zaliczany do mórz **śródlądowych / otwartych**. Ma niewielką powierzchnię i jest morzem płytkim, ponieważ leży na **szelfie / stoku** kontynentalnym. Jego wody są chłodne i **słabo / mocno** zasolone.

Zadanie 4. (0 – 1 p.)

Wybierz schemat, który przedstawia warunki powstawania bryzy nocnej, wiatru lokalnego występującego na wybrzeżu Bałtyku.

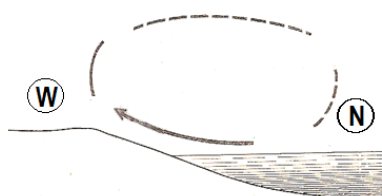
Schemat 1

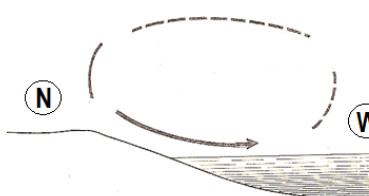
Schemat 2

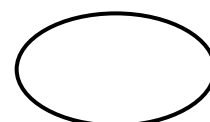
Schemat 3

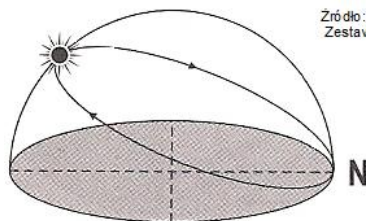
Schemat 4

(W) (N) – ośrodki ciśnienia
→ – kierunek wiatru

Zadanie 5. (0 – 2 p.)

Zróżdło: P. Świtalski, Podstawy geografii fizycznej.
Zestaw zadań, TURPRESS, Toruń 2005

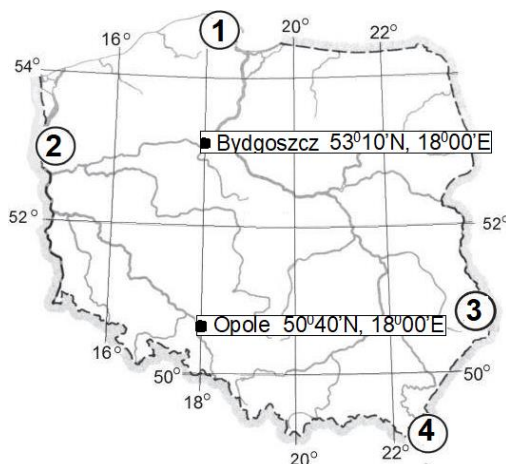
Wybierz odpowiedź. Rysunek przedstawia pozorną drogę Słońca nad horyzontem **A / B** w dniu **C / D**.

A – na kole podbiegunowym północnym,
B – na biegunie północnym,

C – 21 III,
D – 22 VI

Zadanie 6. (0 – 3 p.)

Na mapie zaznaczono położenie Bydgoszczy i Opola oraz cyframi 1 – 4 zaznaczono krańcowe punkty Polski. Wybierz odpowiedzi.

- Do obliczenia rozciągłości południkowej Polski należy uwzględnić szerokość geograficzną skrajnych punktów, czyli:

A – Przylądka Rozewie i zakola Bugu koło Hrubieszowa,
B – szczytu Opołonek i Przylądka Rozewie,
C – szczytu Opołonek i zakola Odry koło Cedyni,
D – zakola Odry koło Cedyni i zakola Bugu koło Hrubieszowa.

- Konsekwencją rozciągłości południkowej naszego kraju jest:

A – zachód Słońca nad Bałtykiem jest wcześniej niż w Bieszczadach,
B – letni dzień nad morzem jest dłuższy niż w Tatrach,
C – położenie Polski w dwóch strefach czasowych,
D – około 40 minut różnicy czasu słonecznego.

- Najkrótsza odległość między Bydgoszczą a Opolem wynosi:

A – ok. 111 km, B – ok. 278 km, C – ok. 300 km, D – ok. 389 km

Zadanie 7. (0 – 3 p.)

Połącz w pary bieg rzeki z charakterystyczną dla niego formą terenu:

1. bieg górny	A. delta
2. bieg środkowy	B. dolina V - kształtna
3. bieg dolny	C. meander

Odpowiedź: 1 - 2 - 3 -

Zadanie 8. (0 – 1 p.)

Wybierz odpowiedź. Którą literą oznaczono profil poprzeczny doliny ukształtowanej przez rzekę?

Źródło: <https://www.dlanauczyciela.pl/>

Zadanie 9. (0 – 1 p.)

Uzupełnij schemat, wpisując w odpowiednie pola litery A – D tak, aby powstał ciąg przyczynowo – skutkowy występowania w Polsce powodzi.

- A – wysokie stany wód w rzekach
B – gwałtowne wiosenne roztopy
C – zagrożenie życia ludzi i straty materialne
D – przerwanie wałów przeciwpowodziowych
E – powódź

Zadanie 10. (0 – 3 p.)

Wybierz zestaw, w którym wszystkie:

- rzeki mają źródła w pasie gór.

A – Wieprz, Łyna, Pilica

B – Warta, Soła, Narew

C – San, Bóbr, Dunajec

- jeziora znajdują się w pasie pobrzeży.

A – Hańcza, Gopło

B – Dąbie, Łebsko

C – Druzno, Mamry

- krainy geograficzne położone są w pasie wyżyn.

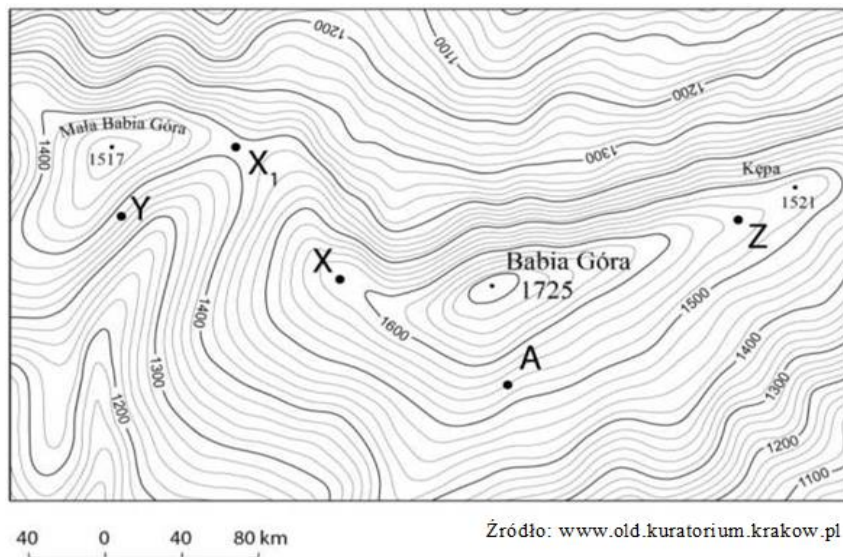
A – Niecka Nidziańska, Roztocze

B – Kotlina Kłodzka, Pieniny

C – Gorce, Polesie

Zadanie 11. (0 – 4 p.)

Rozpoznaj fragment obszaru Karpat na przedstawionej mapie poziomicowej.
Oceń poniższe informacje. Wybierz prawdę lub fałsz.

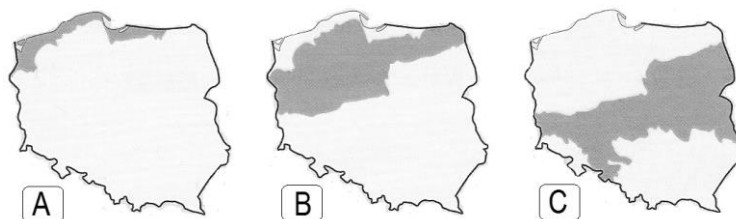

Punkt A położony jest na przełęczy.	Prawda	Fałsz
Północny stok Babiej Góry jest bardziej stromy niż stok zachodni.	Prawda	Fałsz
Tę część polskich gór budują głównie skały magmowe.	Prawda	Fałsz
Decydujący wpływ na rzeźbę tego obszaru miały zlodowacenia.	Prawda	Fałsz

Zadanie 12. (0 – 3 p.)

Połącz w pary pas rzeźby terenu z powszechnie występującymi tam formami terenu.

Na podstawie: J. Golanko, D. Marszał, U. Możdziej, *Tajemnice przyrody*, Nowa Era, Warszawa 2013

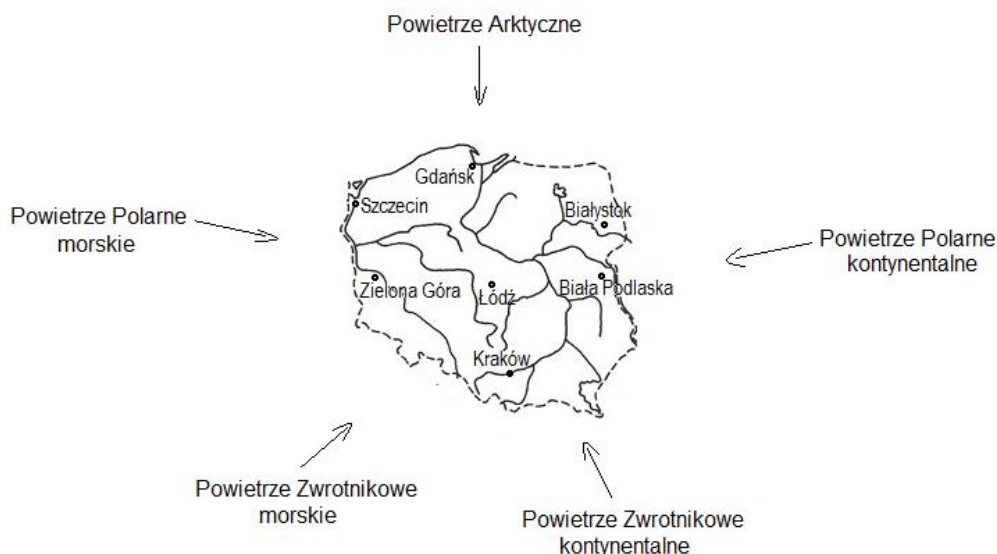

- Formy terenu: 1. wzgórza morenowe i liczne jeziora
2. rozległe równiny i szerokie doliny rzeczne
3. jeziora przybrzeżne i mierzeje

Odpowiedź: A - B - C -

Zadanie 13. (0 – 4 p.)

Schemat przedstawia kierunki napływu nad Polskę głównych mas powietrza.

A – Do podanych mas powietrza napływających nad Polskę dobierz związaną z nimi zmianę pogody.

1. PA	A. Jesienią przynosi ciepłą, słoneczną pogodę.
2. PPm	B. Zimą przynosi silne mrozy, a latem upały.
3. PZk	C. Wiosną powoduje przymrozki i majowe ochłodzenia.
	D. Latem przynosi ochłodzenie i opady, a zimą ocieplenie i odwilż.

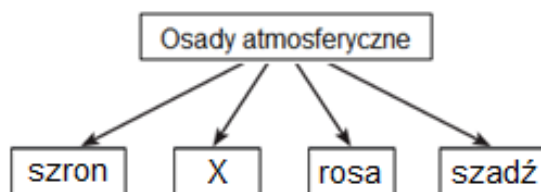
Odpowiedź: 1. 2. 3.

B – Wybierz zestaw miast, dla których dane klimatyczne wyraźnie pokazują przejściowość klimatu Polski.

A – Kraków, Łódź, Gdańsk	B – Kraków, Białą Podlaską, Białystok
C – Zieloną Górą, Łódź, Białą Podlaską	D – Gdańsk, Szczecin, Zieloną Górą.

Zadanie 14. (0 – 1 p.)

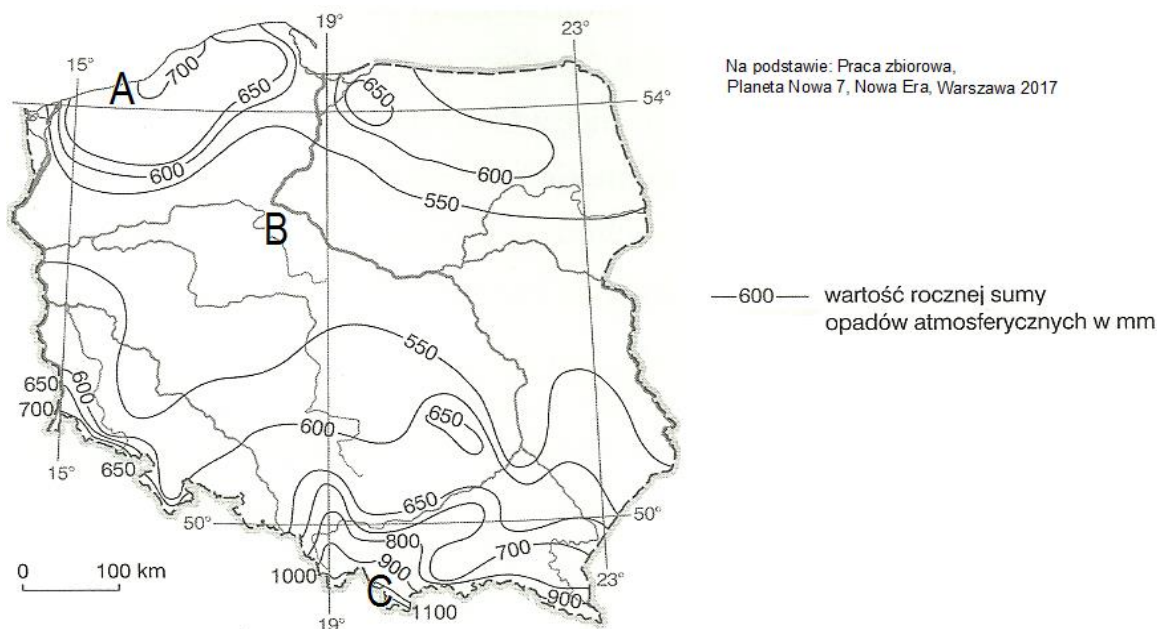
Wybierz odpowiedź. Który termin powinien zastąpić znak X na przedstawionym schemacie?

- A – mgła, B – gołoledź, C – śnieg, D – grad.

Zadanie 15. (0 – 7 p.)

Na mapie rocznych sum opadów atmosferycznych w Polsce litrami A - C wyróżniono trzy obszary.

A – Przyporządkuj każdemu obszarowi oznaczonemu na mapie literami A, B, C po jednym czynnikiem, mającym największy wpływ na wysokość rocznej sumy opadów.

- Czynniki:
1. Położenie w cieniu opadowym.
 2. Sąsiedztwo Morza Bałtyckiego.
 3. Wysokość nad poziomem morza.
 4. Występowanie wiatrów lokalnych.

Odpowiedź: A - B - C -

B – Uporządkuj podane krainy geograficzne według rosnącej rocznej sumy opadów atmosferycznych. Wpisz w kratki cyfry od 1 do 4.

1. Góry Świętokrzyskie	3. Bieszczady
2. Pojezierze Kujawskie	4. Żuławy Wiślane

---- ---- ----

Zadanie 16. (0 – 5 p.)

Dokończ zdania opisujące warunki rozwoju rolnictwa w czterech wybranych krainach.
Wybierz odpowiedzi.

- Najdłuższy okres wegetacyjny występuje na obszarze:

A – Żuław Wiślanych,	B – Beskidów Zachodnich,
C – Niziny Szczecińskiej,	D – Pojezierza Kujawskiego.
- Niekorzystne ukształtowanie terenu występuje na obszarze:

A – Żuław Wiślanych,	B – Beskidów Zachodnich,
C – Niziny Szczecińskiej,	D – Pojezierza Kujawskiego.
- Największy niedobór wody dla rolnictwa występuje na obszarze:

A – Żuław Wiślanych,	B – Beskidów Zachodnich,
C – Niziny Szczecińskiej,	D – Pojezierza Kujawskiego.
- Zbyt wysoki poziom wód (konieczność odwadniania gleb) występuje na obszarze:

A – Żuław Wiślanych,	B – Beskidów Zachodnich,
C – Niziny Szczecińskiej,	D – Pojezierza Kujawskiego.
- Największe rozdrobnienie gruntów rolnych występuje na obszarze:

A – Żuław Wiślanych,	B – Beskidów Zachodnich,
C – Niziny Szczecińskiej,	D – Pojezierza Kujawskiego.

Zadanie 17. (0 – 3 p.)

Do podanego profilu i opisu dobierz nazwę typu gleby.

Żyzna gleba utworzona na osadach rzecznych.

Żyzna gleba utworzona na skałach wapiennych.

Bardzo żyzna gleba utworzona na skałach lessowych.

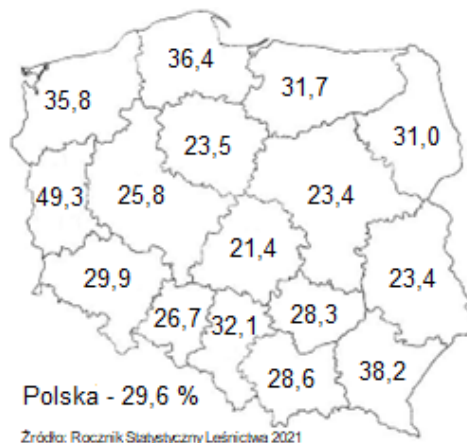
Na podstawie: E. Dudek, J. Wójcik,
Geografia 3, Wydawnictwa
Edukacyjne WIKING, Wrocław 2006

- Typy gleb:
1. bielica
 2. czarnoziem
 3. mada
 4. rędzina

Odpowiedź: A - B - C -

Zadanie 18. (0 – 4 p.)

Na mapie przedstawiono wskaźnik lesistości województw w 2020 r. Oceń poniższe informacje. Wybierz prawdę lub fałsz.

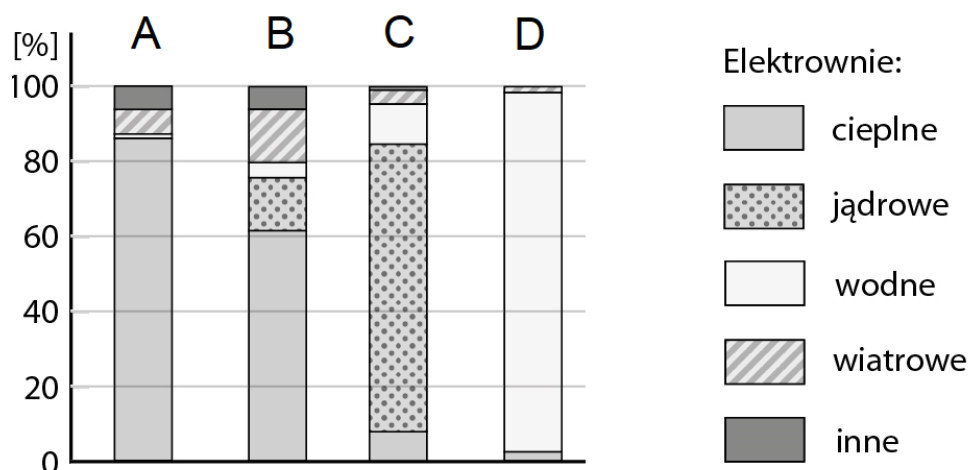

Najwyższą lesistość ma województwo lubuskie.	Prawda	Fałsz
Lesistość województwa śląskiego jest niższa od lesistości Polski.	Prawda	Fałsz
Województwo mazowieckie i lubelskie mają taką samą lesistość.	Prawda	Fałsz
Nasze województwo na tle kraju wyróżnia się wysoką lesistością.	Prawda	Fałsz

Zadanie 19. (0 – 3 p.)

Na wykresach A - D przedstawiono strukturę produkcji energii elektrycznej według rodzajów elektrowni w wybranych państwach w 2017 r.

Na podstawie: <https://generator.dlanauczyciela.pl/>

Do podanych państw przyporządkuj wykres struktury produkcji energii elektrycznej.

Polska -, Francja -, Norwegia -

Zadanie 20. (0 – 1 p.)

Wybierz odpowiedź. W Europie najlepsze warunki do rozwoju energetyki przedstawionej na poniższym zdjęciu panują:

A – w Polsce, B – na Węgrzech, C – na Islandii, D – w Grecji.

Źródło:
<https://pl.wikipedia.org/>

Zadanie 21. (0 – 3 p.)

Do każdej przyczyny przyporządkuj skutek zjawisk demograficznych.

Przyczyny:

1. mała liczba urodzeń,
2. duże bezrobocie,
3. migracja miasto – wieś.

Skutki:

- A. spadek wskaźnika urbanizacji,
- B. wzrost liczby ludności,
- C. starzenie się społeczeństwa,
- D. emigracja zarobkowa.

Odpowiedź: 1 -, 2 -, 3 -

Zadanie 22. (0 – 3 p.)

W tabeli przedstawiono wybrane dane statystyczne ludności Polski w 2021 r.

Wykonaj potrzebne obliczenia i uzupełnij luki w tabeli.

Liczba ludności	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny	Imigracja	Emigracja	Saldo migracji	Przyrost rzeczywisty
w tysiącach osób							
37 900	330	520			12	3	

Źródło: Mały rocznik statystyczny, GUS 2022

Zadanie 23. (0 – 1 p.)

Wybierz odpowiedź. Które z podanych zdań poprawnie opisują urbanizację i wielkość miast w Polsce.

- I. Około 80% ludności Polski mieszka w miastach.
- II. W naszym kraju istnieje ok. 500 miast.
- III. Ponad milion mieszkańców liczy tylko Warszawa.

A - tylko I B – tylko II C – tylko III D - I i II

Zadanie 24. (0 – 4 p.)

A - Połącz w pary obiekty przyrodnicze z krainami geograficznymi, w których są one atrakcjami turystycznymi.

1.	Wodogrzmoty Mickiewicza	A.	Góry Świętokrzyskie
2.	Przełom Dunajca	B.	Tatry
3.	Jaskinia Raj	C.	Pieniny

Odpowiedź: 1. -, 2. -, 3. -

B - Wybierz odpowiedź. Która cecha łączy podane obiekty przyrodnicze?

- A – wpisane są na listę UNESCO, C – są formami polodowcowymi,
B – położone są w pasie gór, D – chronione są w parkach narodowych.

Zadanie 25. (0 – 4 p.)

Połącz w pary fotografie obiektów znajdujących się na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO z nazwami miast, w których się one znajdują.

A

B

C

D

Źródło: Internet, Wikipedia

1. Malbork, 2. Kraków, 3. Wrocław, 4. Zamość

Odpowiedź: A - B - C - D -

Brudnopis